

Adrian Bădilă, membru fondator al Colegiului Mediatorilor

Îmi place ce fac și mă simt foarte bine în haina de mediator

Lucrul cu oamenii este o constantă a parcursului profesional al lui Adrian Bădilă. Cărările profesionale i-au scos în cale numeroase oportunități în care a cunoscut, a descoperit și a format oameni. Peste 30000, după cum spune. A luat "microbul" medierii în 1997, dar nu s-a tratat de el nici astăzi. Și nici nu intenționează. Recunoaște că nu este mediator "full time", dar crede cu tărie în șansa acestei profesii în România.

Membru fondator al Colegiului Mediatorilor și primul președinte al acestei asociații, Adrian Bădilă investește în continuare încredere în mediere. Timpul este de partea sa și pare că se scurge în alt ritm.

Într-o prezentare spuneți că în 1997 ați luat "microbul" medierii. Cum s-a întâmplat?

În 1997 am avut o primă colaborare cu Fundația pentru Schimbări Democratice (FDC), care se ocupă de mediere din 1994.

La vremea respectivă eram implicat în administrația publică și am avut privilegiul să fac curs de formare mediatori și de perfecționare cu FDC și cu Canadian International Institute for Applied

Negotiation. Am început atunci o colaborare instituțională pe această temă. Din acel moment am început colaborări pe proiecte, în principal tot cu FDC, iar din 2000, intrând în zona de consultanță și training, pe lângă trainingul pe care îl făceam din 1994, pe comunicare și administrație publică, am început să utilizez câte un modul la fiecare curs din perspectiva managementului disputelor.

Ce a însemnat experiența în cadrul Fundației pentru Schimbări Democratice și a Colegiului Mediatorilor în dezvoltarea dumneavoastră ca mediator?

"Principala forță a Colegiului vine din managementul pe proiecte."

Așa cum am mai spus, colaborarea cu FDC a început în 1997 și am continuat-o până în prezent. În 2008, când am fost cooptat ca și formator în echipa Fundației, am stabilit că vom colabora 3 ani, urmând ca între timp să-mi autorizez cursul de formare de mediatori pe Almaro Training. Tocmai pentru că am stabilit de la început ce urmează să se întâmple, am colaborat și colaborez foarte bine cu FDC. La apariția legii medierii, mediatorii nu erau obligați să facă parte dintr-o asociație profesională. În 2008-2009 am vrut să fac o analiză de piață pentru a vedea la ce asociație să ne afiliem, dar am ajuns, împreună cu alți colegi, să facem propria asociație. În

august 2009 a apărut Asociația Colegiul Mediatorilor și a fost înregistrată în decembrie. De la un nucleu de câțiva oameni cu viziuni similare am ajuns la 600 de mediatori autorizați, înscriși în Colegiu. Din acest punct de vedere este un lucru foarte bun. Cu fiecare mediator care aderă, managementul organizațional este însă din ce în ce mai dificil. De ce Colegiul Mediatorilor? Pentru că am plecat de la ideea de conducere colegială și chiar dacă nu e prins în mod expres în statut, încă de la început am agreeat că cineva poate fi președinte al Colegiului un singur mandat, timp de doi ani. Am avut onoarea să fiu primul președinte al acestui Colegiu. După finalizarea mandatului nu am mai dorit să candidez la o altă funcție, rămânând printre membrii fondatori. Am un cuvânt de spus și nu este nevoie ca și instituțional să ocup o funcție, cu atât mai mult cu cât e important ca ideea potrivit căreia oricare dintre membri să aibă oportunitatea și responsabilitatea de a ocupa funcții de conducere în Colegiu să fie respectată. Am mai stabilit că aceste funcții de conducere din cadrul Colegiului să nu fie remunerate, fiind exercitate pe bază de voluntariat. Cred că principala forță a Colegiului vine din managementul pe proiecte. Oricare dintre membri, indiferent de momentul în care a aderat, pe baza câtorva criterii, poate pune în discuție un proiect. Are și posibilitatea să impună echipa de coordonare a proiectului și este liber să atraga și resurse materiale din exterior pentru proiectul propus. Evident că la anumite intervale primim un raport privind stadiul proiectului și ne implicăm, dacă e cazul, în sprijinirea acestuia. Este o formă foarte eficientă de responsabilizare a colegilor noștri, fiecare dintre ei având posibilitatea să devină mai influent decât fiecare dintre noi.

„Omul este un animal căruia îi este frică de necunoscut”

Mulți dintre noi știu că medierea a fost implementată în România de americani, prin proiectul pilot de la Craiova. Cum a fost experiența cu canadienii?

Din perspectiva medierii și americanii și canadienii vorbesc aceeași limbă. Ambele țări implementează instituțional medierea din anii 60, iar din anii 80 deja în diverse state s-a dezvoltat legislație specifică. Eu fiind implicat și în elaborarea Strategiei profesiei de mediator 2007-2013, am făcut și o cercetare despre istoricul medierii în România și organizațiile neguvernamentale care au avut preocupări în domeniu. Sunt câteva, care au început în perioada 1994-2000, iar în 2002 s-a născut acel proiect pilot de la Craiova, care implică American Bar Association și Ministerul Justiției din România, și care a format 400 de mediatori. Grupul țintă au fost strict avocații, câte 10 din fiecare județ, iar ca și context a luat naștere în urma primei inițiative din 1999 de elaborare a primului proiect de lege privind medierea și ținând cont de reacția de respingere a avocaților față de această inițiativă legislativă. Cum americanii au un sistem verificat, care spune că omul este un animal căruia îi este frică de necunoscut, s-au gândit cum să contracareze această reacție de respingere și au decis să facă training cu avocații pe această temă, ca să observe din interior cum se văd lucrurile. Centrul de Mediere Craiova este în continuare un proiect de succes și mulți dintre cei care au făcut cursurile de formare acolo au devenit la rândul lor furnizori de formare în mediere. Din 1999 am fost implicat într-un proiect pilot de 6 luni, cu Judecătoria Sectorului 3 și Ministerul Justiției, așa că am experimentat practica medierea și acest lucru a contat în justificarea

necesității elaborării unei legi a medierii. În colaborare cu FDC-ul am elaborat și standardul profesional în ceea ce privește ocupația de mediator și din vara lui 2001, această ocupație a fost inclusă în Codul Ocupațiilor din România.

Ce provocări ați avut în perioada elaborării primelor variante ale legii medierii, pentru a găsi cea mai bună soluție?

Am avut oportunitatea să lucrez în proiecte PHARE, în principal în zona interetnică, dar nu numai. Am lucrat mult cu romii, și pe segmentul poliției de proximitate, în zona de penal. În ceea ce privește proiectele de lege privind medierea, au fost alții care au tras înainte acest proiect, în special Ministerul Justiției, dar important este că la nivelul anului 2006, în Parlament a fost adoptată a cincea variantă a acestei legi. Este o lege bună, din punctul meu de vedere, maximum care se putea scoate la nivelul acelei perioade. În paralel s-a ținut legătura cu colegii din Uniunea Europeană și capitole întregi din ceea ce a devenit în 2008 Directiva 52 se regăsesc în legea noastră. Spun maximum pentru că totuși legea face referire aproape exclusiv la relația cu instanța. Este explicabil dacă ne gândim că și în SUA legislația privind medierea a apărut ca o necesitate de degrevare a instanțelor, dar, acum, în Statele Unite, principala locomotivă în ceea ce privește medierea este zona comercială, unde oamenii nici nu se gândesc să ajungă în instanță cu o dispută de acest gen. Peste 70% dintre conflictele comerciale din SUA se rezolvă fără a se ajunge în instanță, iar un avocat bun acolo nu-și numără procesele, ci clienții pe care a reușit să-i aducă la o înțelegere, apelând la negociere, mediere, arbitraj sau alte soluții alternative. În România asta nu se întâmplă, dar eu sunt optimist chiar pe termen relativ

scurt. Zona de business nu a înțeles, sau nu am fost noi capabili să ne facem înțeleși în ceea ce privește binefacerile medierii, dar sunt convins că mai devreme sau mai târziu vom urma și noi același traseu care se observă peste tot în lume, unde medierea are o tradiție. Medierea este o filosofie de viață. Pleacă de la premisa că e loc pentru toată lumea sub Soare și putem găsi soluții de colaborare și complementaritate. Din acest punct de vedere în zona anglo-saxonă lucrurile au mers și merg în continuare mai ușor. În Europa ne aflăm într-o regiune în care partea procedurală sau managementul pe proceduri sunt din ce în ce mai accentuate și vedem și în România o atenție pe îmbunătățirea legii medierii și fiecare modificare a născut mai multe discuții, conferințe și interpretări.

Spuneți acum nu multă vreme “să lăsăm medierea să respire” și vorbeți despre acest pericol al suprareglementării. Când a apărut această problemă?

În strategia elaborată cu colegii mei făcusem o recomandare să lăsăm legea să funcționeze neschimbată măcar 5 ani, apoi să facem un studiu de impact și, în paralel, să ne concentrăm pe introducerea unui capitol despre mediere în noile Coduri, astfel încât profesia să capete anvergură. Tentația de îmbunătățire a legii medierii a fost mare și știm că au mai apărut articole votate direct în plenul Parlamentului. Este cumva explicabil. Sunt grupuri de interese, dar problema este că noi, mediatorii, nu am reușit să fim suficient de coerenți și să ne fixăm 2-3 obiective prin care să transmitem același mesaj. Avem exemple de succes, precum notarii sau avocații. Mai devreme sau mai târziu, după ce profesia se maturizează, sperăm să căpătăm și noi suficientă forță, astfel încât să putem influența decidenții politici în sensul filosofiei medierii.

Despre cei implicați “full time” în mediere

“Eu mi-am fixat să trăiesc 163 de ani. Din această perspectivă nu sunt foarte grăbit.”

După ce ați luat contact cu medierea v-ați dezvoltat pe mai multe direcții, în paralel. Aveți o carieră îndelungată ca mediator, dar activați și pe partea de consultanță și training. Care dintre aceste direcții este cea mai importantă pentru dumneavoastră în acest moment?

Începând cu anul 2000 consultanța și training-ul sunt ocupații de bază. Este firesc să mă preocupe și partea de mediere propriu zisă. Aici vizez partea de analiză de conflicte mai complexe și medierea cu părți multiple. Pe această ultimă zonă am lucrat 1 an și jumătate cu ministerul Mediului din Danemarca și cu cel din România, timp în care, împreună cu o colegă, am făcut 12 medieri cu părți multiple. Pe partea de comercial am o colaborare din 2009 cu Camera de Comerț și Industrie a Municipiului București. Nu sunt însă în categoria pe care o admir, a celor care sunt implicați “full time” în mediere și nu cred că voi face lucrul ăsta în următoarea perioadă.

Este o profesie liberală și alocăm atât timp și resurse cât considerăm fiecare. Suntem în acest moment 10000 de mediatori și cred că doar un procent foarte mic este implicat cu normă întreagă în mediere, dar asta e explicabil. Fiind încă o activitate de pionierat, avem avantajul că piața nu este saturată, dar avem și dezavantajul că trebuie să fisurăm ziduri. Și aici e o problemă, când, de exemplu, se încheie un acord de mediere și același tip de acord este valabil într-un loc, dar nu este în altul, iar clientul este pus într-o postură imposibilă. Sunt și colegi care trăiesc din mediere, care sunt implicați total, care au clientelă, și-au făcut un prestigiu și care sunt principalii purtători de imagine pentru mediere, demonstrând că, dacă vrei, reușești.

Vorbind de mediere în sectoare specifice, precum protecția mediului sau medieri cu părți multiple, sunt astfel de cazuri în România, există posibilitatea de a face mediere într-o astfel de formulă?

În lume, în cazul conflictelor din zona protecției mediului, mediurile sunt finanțate din alte resurse decât ale părților implicate. În unele țări e vorba de diverse proiecte cu finanțare internațională, iar în alte țări sunt finanțări la nivelul administrației centrale sau a celei locale. La nivelul Uniunii Europene, zona de mediere în probleme de protecția mediului are peste 15 ani vechime. Avem doi campioni, Austria și Germania, pe această temă, iar în rest evoluția este destul de lentă. La nivel internațional aceste probleme se pun destul de acut. Deja a început să se dezvolte o preocupare pentru conflictele generate de schimbări climatice sau migrație. În România vedem ce se întâmplă doar în caz de inundații, gaze de șist etc. Însă sunt convins că vom reuși să dezvoltăm și această nișă, care se pretează foarte bine la mediere, pentru că instanțele nu

pot să facă față unor astfel de conflicte complexe.

Va apărea în România o specializare a mediatorilor pe tipuri de conflicte?

Sunt dintre cei care s-au luptat și mă lupt să nu apară la nivel legislativ, încă, ideea de specializare, pentru că asta presupune din partea administrației publice să pună la punct niște criterii, care, în acest moment, riscă să nu aibă legătură cu filosofia medierii. Pe de altă parte, este firesc ca orice mediator să îndeplinească niște condiții inclusiv în zona acordurilor, ceea ce înseamnă ori un background în domeniul respectiv, ori o specializare în această zonă. Fără să existe prevederi în lege, este normal ca fiecare mediator să preia cazuri pe domeniile unde se simte mai confortabil. Nu ne permitem să facem experimente pe clienții noștri.

Ați spus la un moment dat că mediatorul trebuie să fie o ființă curioasă...

Așa este, noi, mediatorii, nu dăm soluții, dar avem o armă foarte importantă – întrebarea. Avem rolul să conștientizăm părțile unui conflict. Iar asta se poate realiza, pe lângă alte tehnici, prin "sfânta întrebare". Dacă nu ești o persoană curioasă, va fi greu să găsești acele întrebări care să vibreze cu cel din fața ta.

Cât de mult a contat formația dumneavoastră inițială de inginer, apoi experiența acumulată în administrația publică, în conturarea profilului de mediator? Ce ați luat din aceste profesii și ați adus în mediere?

Până în 1993 am lucrat la un institut de cercetare, în profesia de bază de inginer. Am avut apoi oportunitatea de a încerca și zona

administrației publice, unde am și un masterat, fiind implicat atât la nivel central, dar și la nivel local, în funcții de demnitate publică. Cu o structură inițială de inginer de electrotehnică, cu experiență pe zona legislativă, acumulată în administrație publică, mă simt foarte bine în haina de mediator. Practica în zona de business, ca și consultant și formator, contribuie și ea la profilul meu de mediator. Îmi place ce fac, îmi place lucrul cu oamenii și cred că acesta este principalul avantaj.

Trainingul și lucrul cu oamenii

Ce vă place să faceți în timpul liber?

În ultimii ani am reușit să-mi construiesc, împreună cu familia, o casă de vacanță, de care sper să profităm din această primăvară. Îmi mai place să citesc când am timp, dar recunosc că sunt "workaholic", ceea ce nu este tocmai bine. Dar fiind gata această casă unde mă pot retrage împreună cu familia, sper să mă rup mai des de rutina zilnică. Și la firmă am reușit să am un colectiv foarte bun, colaboratori selectați în timp și sper să profit de asta, în sensul bun al cuvântului.

Vă gândiți să puneți pe hârtie o parte din ceea ce ați acumulat în acești ani și să scrieți o carte?

Marea mea pasiune rămâne trainingul și lucrul cu oamenii. Am peste 30000 de cursanți din 1994 până acum, pe diverse domenii. M-am apucat de o carte acum 10 ani și mi-am propus să o termin anul acesta. Să vedem... Tema este încă de mare actualitate – Mediatorul instituțional din România, instituția prezidențială. Sper să am suficiente resurse să

o termin până la alegeri. Dacă nu...mandatul viitor (*zâmbeste*)

Cum v-ați selectat colaboratorii cu care interacționați în fiecare zi?

Dacă discutăm de salariați, prin concurs. Nucleul de salariați este mic, datorită specificului activității, așa că ne bazăm mai mult pe colaborări. În această zonă, știu că nici eu nu sunt un colaborator foarte comod, dar mergem pe ideea adaptării din mers și reacționăm imediat ce apar probleme. În general lucrez cu cei care împărtășesc același set de valori și idei în care cred.

În acest moment medierea este pe drumul cel bun în România?

Este o evoluție absolut explicabilă, în condițiile în care și mediatorii fac parte din societate. Depindem de gradul de maturizare al societății, de respectul pentru contracte, de respectul pentru dialog. Nu suntem nici mai buni, nici mai răi, nici mai elitiști. Dacă în 1997 mi-ar fi spus cineva că în 2014 o să existe 10000 de mediatorii, aș fi spus că este o utopie. Eu mi-am fixat să trăiesc 163 de ani. Din această perspectivă nu sunt foarte grăbit. Ne mai întâlnim în 2020 și vedem. Este o profesie care nu va muri, asta e sigur. Când și dacă va atinge maturitatea sau nu, asta este de discutat.

Interviu realizat de Clubmediatori.ro